

SVERIGES
PENSIONÄRSFÖRBUND
Grundat 1939

MEDLEMSFORUM

för
SPF SENIORERNA HÅBO

Välkomna

till SPF Seniorerna Håbo månadsmöte
28 september klockan 13.30.

Program:

Kommunalrådet Carina Lund med medarbetare informerar om utvecklingen av Håbo kommun.

Lennart Carlsson bidrar med information om skolvärlden.

Ypperligt tillfälle att ställa alla dina frågor om utvecklingen av vår kommun.

Dessutom lite information om vissa av våra verksamheter.

Kulturarrangemang i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan.

Pubafton 21 september 18.30. Pancho spelar och sjunger.
Entréavgift 30 kronor inkluderar ost- och korvtallrik.
Dricka kommer därutöver. Även gäster är välkomna!

Kulturarrangemang i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan.

Lars Bäck har ordet!

Hej!

Jag heter Lars Bäck, kallas Lasse av de flesta och kommer ursprungligen från Surahammar. Jag har nyligen fyllt 70 år och är sedan det senaste årsmötet del av SPF:s styrelse.

Jag och min fru Birgitta har tre barn och 7 barnbarn, alla samlade i Bålsta.

Vi flyttade från Bromma till Bålsta 1973 till ett hus på Sågarbacken. 1986 flyttade vi tillfälligt 3 år, till Paris, jag arbetade då för IBM.

Det var en utmaning för hela familjen, speciellt skolan för barnen, men vi fick uppleva mycket och ser med stor glädje tillbaka till Parisåren.

2006 gick kosan till Mellanöstern, då arbetade jag för Ericsson, 3 år i Dubai och 1 år i Amman. Jag kommer alltid att minnas värmen i Dubai under sommarmånaderna speciellt när luftkonditioneringen i huset gick sönder vilket hände då och då.

Vi tyckte att huset på Sågarbacken blev för stort när barnen flyttat ut och skaffade ett mindre enplanshus i Skörby 2008 där vi nu bor.

Mina intressen är att titta på robotgräsklipparen, kanske peta lite i potatislandet samt att laga mat på enkel nivå. Jag spelar även Bridge tillsammans med Birgitta med blandad framgång, är värdelös på budgivningen, men klarar av att starta datorn för Bridgens resultatinsamling.

Jag hoppas att jag kan bidra på ett positivt sätt i SPF:s styrelse.

Lars Bäck

Välkomna till årets höstfest fredagen den 13 oktober med start klockan 18.30

Vi äter något gott, dricker ett glas öl eller vin och efter det spelar Mac Olsson upp till dans. Allt detta till en kostnad av 175 kronor per person. Önskas mer att dricka håller baren öppet och säljer öl och vin till en rimlig kostnad.

Du anmäler dig till expeditionen på telefon 0171-557 47 eller via spfhabo@bktv.nu senast den 5 oktober 2017 men gör det snabbt för antalet personer är begränsat till 100 stycken.

Observera att din anmälan är bindande!

Kulturarrangemang i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan

HÅBOSENIOREN SKEPPET
Kalmarvägen 3, telefon 0171-557 47.

SPF-expeditionen öppen
måndagar – torsdagar 10.00 – 12.00.

Välkomna in till oss!

LIVSKVALITET * INFLYTANDE * VALFRIHET

Styrelsen i SPF Håbo 2017

Bo Lundgren, ordförande 070-5448426
Gustaf af Jochnick, vice ordf. 070-815 80 45
Kent Magnusson, sekreterare, 070-715 73 40
Ursula Edfast, vice sekreterare, 070-724 93 63
Inger Smedberg, kassör, 070-649 67 40
Viveca Alexander, vice kassör 070-221 65 64
Tommy Landegren, 0171-46 93 96
Lars Bäck, 076-794 41 90
Ralph Abrahamsson, 070-726 63 00

Redaktionscirkel för Medlemsforum 2017

Barbro Larsson, 0171-507 49, 070-541 65 29
Bo Lundgren, 070-544 84 26
Lars Hansson, 0171-509 87, 070-453 61 24
Birgit Olofsson, 0171-530 83
Agneta Lindbohm, 0171-568 08
Lene Holton, 073-9883009
Olle Atling, 0171-515 80 eller 070-731 29 91
för annonser
Christin Jonsson, utdelning, 0171-516 30
christinjonsson@telia.com

Kommande månadsmöten:

26 oktober. Björn Burström, film om trafik i
mörkret samt Olle Eilestam som underhåller.

Kommande pub-kvällar:

21 september. Pancho spelar och sjunger.
23 november. Bosse Lundgren med gitarrister
underhåller.

Höstfest

13 oktober. Höstfest med bl.a. Mac Olsson.
Buffé från Kalmarsands restaurang.

Underhållning på Pomona i matsalen torsdagar klockan 14.00.

12/10 Olle Eilestam
26/10 Duromoll
9/11 Mona Rosell
23/11 Håbo Spelemän
7/12 Glade Glenn
21/12 Envisorna

SPF seniorerna trygghetsringning är tillgänglig för alla!

Den som ansluter sig ska varje dag före klockan
10.30 ringa en telefonsvarare och meddela att
hon/han är på benen.

Om detta inte gjorts när en SPF-are lyssnar
av svararen, kontrolleras omedelbart om nå-
got inte står rätt till. Därför ska den anslutne
uppgge anhörig eller granne som skall kontak-
tas om hon/han inte har ringt och inte svarar
i telefon. Dessutom får man uppgge vem som
har en nyckel till bostaden. Nyckeln kan ock-
så förvaras på SPF:s expedition om så önskas.

Det sköts idéellt av SPF med visst bidrag
från Håbo kommun.

Vi vill verkligen uppmana **ALLA** ensambo-
ende att ansluta sig till trygghetsringningen.
Även om ni känner er friska och är relativt
unga vet man aldrig vad som kan hända.

Det är helt kostnadsfritt!

Ring Lars Hallberg 0171-515 35 för mer
information och/eller anmälan.

Byfilosofen

Skillnaden mellan en katt och en lögn är att katten bara har nio liv.

Rullstolspromenad

Vi är ett gäng SPF-are som ägnar varannan onsdag förmiddag till att vandra med boende på Pomona. Det är ofta den enda möjligheten för våra äldre att komma ut en stund, och vi delar uppdraget med PRO.

Var annan onsdag (udda veckor) klockan 10.30 utgår sällskapet från Pomona och turen varar ca en timme. Det är inte särskilt ansträngande och belöningen är en kopp kaffe och en stunds trivsamt samvaro.

Ring Fernando Mena, 574 84 eller Gustav Körner, 592 95, 070-683 78 72, eller kom ner till Pomona på onsdag ojämn vecka klockan 10.30.

Det skulle behöva vara fler för att täcka fler boenden än Pomona!

Detta är våra sponsorer

Trogna annonsörer som stödjer SPF och vår tidning. Flera lämnar även rabatt (markerade med %) vid uppvisande av medlemskort. Vi uppmanar våra medlemmar att gynna sponsorererna!

- % Bista Bil & Motor AB
- Bålsta Färghandel Colorama
- 15% Bålsta Optik Klarsynt
- % Bålsta Zoo
- % Fantasifloristen
- % Go fix:it Datorer & service
- Handelsbanken
- Helins Bilcentrum
- Hjälpssam
- Hälsoterassen
- 5% ICA Kvantum, onsdagar klockan 8-16 för 65+ pensionärer med ICA-kort. Gäller ej spel, tobak, lotter och post.
- % Klipphörnan
- % Konditori Solslätten
- % Lillsjöns Trädgård
- % Lydias friska fötter KB
- % Må bra fot och kroppsvård
- 10% NextData
- % NordSyd resor
- Olavis Kiropraktik AB
- Renast Biltvätt
- % SafeStore Förrådshotell
- Sehmans däck och service
- Sollanns LivsstilsCenter
- Sparbanken Enköping
- % Susan's Hårteam
- Vintage Room

En fullmakt om framtiden

En ny lag trädde i kraft den 1 juli 2017. Läs mer om den i *Senioren* nr 5 2017 på sidan 31.

Barbro Larsson

Rese- information

Konserthusets stora julkonsert

torsdag 14 december klockan 19.30

Vi lyssnar till Kungliga Filharmonikerna, en klingande stor julkör med sångare från olika Stockholmskörer, gospel- och soulsångaren Samuel Ljungbladh och operasångarna Sanna Gibbs och John Lundgren, som sjunger klassiska julsånger i nytt arrangemang och populära favoriter ur den amerikanska traditionen.

Värd för julkonserten är den från Galenskaparna och After Shave välkände regissören, revyartisten, komikern m.m. Claes Eriksson.

Avresa med buss från Bålsta gamla järnvägsstation klockan 17.30 med stopp vid bussterminalen och Kalmar Livs. Återkomst ca klockan 22.00.

Kostnad: 440 kronor per person (490 kronor för icke medlem) inkluderar konsert och bussresa.

Välkomna med anmälan **onsdag 20 september klockan 9.00 (gäller även mail)** – **fredag 6 oktober** till Gert Lidö, telefon 545 64, e-post: gert.lido@gmail.com

Icke medlemmar får medfölja i mån av plats.

Bekräftelse om plats lämnas samma dag som anmälan. Reseinformation med inbetalningskort skickas efter anmälan.

*Kulturarrangemang i samarbete med
Studieförbundet Vuxenskolan*

Resor i höst

(Med reservation för tillägg och ändringar.)

3-6 september. Resa till Budapest.
(Fulltecknat)

19 september. Guidning på Örebro slott och berättelse om Hjalmar Bergman i Wadköping.

9 oktober. Besök och guidning på Riddarhuset.

31 oktober. Guidning på Försvarshistoriska Telemuseet och JP Johanssons museum i Enköping.

30 november. Glada änkan på Operan.

14 december. Julkonsert på Konserthuset.

Resekommittén: Lennart, Lisbeth, Elke och Gert.

*Kulturarrangemang i samarbete med
Studieförbundet Vuxenskolan*

Välkomna till stadsvandring på söder i Stockholm

måndag 25 september

Vi träffas på pendeltågsstationen klockan 8.40 för avresa till Stockholm, där vi börjar med cafébesök.

Vi går sedan upp på Söders höjder och njuter av utsikten över stan och Riddarfjärden, vidare över Mariaberget och Skinnarviksberget. Så småningom avslutar vi vår vandring med lunch.

Välkomna med anmälan till Elisabeth telefon 515 75 eller Eva, 545 64.

Nästa vandring är tisdag 24 oktober.

*Kulturarrangemang i samarbete med
Studieförbundet Vuxenskolan*

Norska pärlor 1 - 4 juni och 13 - 16 juli.

En resa genom förtrollande landskap.

Denna resa var en s.k. egen resa, d.v.s. vi bokade resan för SPF Seniorerna Håbo/Bålsta, efter förslag från Nord Syd Resor, efter den annonserade katalogresan, den 13 – 16 juli.

Eftersom den första resan blev väldigt fort fullsatt, så fick vi löfte om att ha ytterligare 14 deltagare med på den ordinarie katalogresan.

Berättelsen är uppdelad i två delar.

Resa 1 den 1 - 4 juni.

Torsdagen den 1 juni, klockan 07.00 startade 49 glada och förväntansfulla SPF:are sin resa från Bålsta. Vår guide, Einar Szpiro, välkomnades med varma applåder och vi såg fram emot en proffsig guidning.

Vår trevliga chaufför, Rolf Erik Hellström, körde oss med säker hand och fot genom fantastiska landskap. Vi njöt och kommentarerna var många, positiva förstås.

En liten miss vad gällde placeringarna i bussen ordnades upp. Tack vare de inblandades *stora förståelse*. Låten "vi här bak i bussen" hördes då och då. Vi hade en fin gemenskap på hela resan. Buss-kaffet med tillbehör förhöjde stämningen ytterligare, inte minst på den norska sidan.

Den första natten tillbringade vi lite utanför Lillehammer, på Quality Hafjell Resort Hotell.

Hotellet hade nyligen öppnats i ny regi och personalen hade inte all information om bokeningen. Den mycket skicklige och världsvane Einar Szpiro ordnade upp det hela till allas stora glädje. Vi fick alla ett glas vin eller öl som kompensation.

Fredagen den 2 juni.

Bussen satte fart mot Geirangerfjorden på Geirangervägen, ett fantastiskt landskap, ja nästan ett vinterlandskap. Snövallarna längs vägen var fortfarande ganska höga. Enligt beskrivning av Einar hade man bara för någon dag sedan plogat. Vissa år går det inte alls att köra den sträckan så tidigt på sommaren, eftersom det fortfarande ligger för mycket snö kvar.

Efter denna spännande och branta färd, går vi ombord på ett av Hurtigrutens fartyg, på väg mot Ålesund. Vi passerar naturligtvis alla de sevärdheter, som finns längs denna fantastiskt vackra sträcka. Utsikterna varierade, beroende på, på vilken sida av båten man befann sig.

Några av oss intog sin lunch, andra kanske redan hade ätit i Geiranger.

Vi anländer så småningom till Ålesund. Här inkvarterar vi oss på Scandic Parken Hotell.

Lördagen den 3 juni

Färden går vidare längs Storfjordens strand till Valldal. Vi gör ett uppehåll för lunch uppe på fjället. Som på många andra turistmål, fanns även här en souvenirbutik. Här inhandlades

av mig ett par norska stickade handskar och sockor (kanske en passande julklapp).

Utsikten över landskapet och de slingrande vägarna längs Trollstigen ger oss en försmak på vad som komma skall. Trollstigens nedfart.

Efter denna fantastiska färd – hisnande kurvor och branta backar, berättade vår chaufför, Rolf Erik, att "hade jag talat om för er att det här var min första färd på Trollstigen, hade ni inte följt med mig". Var det sant?

Söndagen den 4 juni.

Nu beger vi oss hemåt, via Gruvstaden Röros. Vi gör en promenad till fots genom den gamla delen av staden. En slumrande, vacker liten ort, med vackra välbevarade trähus.

Så småningom lämnar vi Norge via Funäsdalen, Sveg och Mora.

Efter fyra strålande dagar och en fantastisk sammanhållning, anländer vi till Bålsta.

Avskedskramar var många och tack för underbara naturupplevelser. "Det här gör vi om igen" hördes många röster. "När går nästa resa".

Jag vill härmed tacka alla glada, trevliga och humoristiska medresenärer. Har man en sådan grupp, är det väldigt lätt att ordna "utflykter".

Stort tack även till vår mycket kunnige, charmerande proffsige Einar Szpiro.

Text: Elke Merkel Ragnarsson

Foto: Stanley Nilsson

Resa 2 den 13-16 juli.

Torsdagen den 13 juli samlades 14 st SPF-are från Håbo för att delta i Nord Syd Resor resa "Norska Pärlor" omfattande Hurtigruten (en halv dag), Geiranger/Ålesund och Trollstigen, Röros.

Vi startade tidigt på morgonen och hämtade upp resenärer i Enköping, Västerås, Arboga och Örebro, sammanlagt blev vi 48 st. Vår guide Einar Szpiro hälsade alla välkomna och beskrev resans innehåll. Dag ett var vårt mål Öyer strax norr om Lillehammer. Vi gjorde traditionella stopp för busskaffe och lunchen intogs i Char-

lottenberg (köpcentrum). Einar informerade hela tiden om platser, historik, händelser efterhand under färden mot dagens slutmål. Vi checkade in på Scandic Hafjell där en stor buffé var uppdukad. Hotellet byggdes till OS 1994, då Lillehammer var centralort.

Fredag, dag två var det tidig avfärd ca 0715, solig dag men endast 7 grader. Färden gick i huvudsak på nordvästlig kurs mot första delmålet Geiranger. Nu börjar vi komma in i den norska fjällvärlden med höga berg och djupa dalar och efter en stund ser vi den första snön på de högsta topparna.

Vi följer den vackra Gudbrandsdalen mot det lilla samhället Otta där det blir busskaffe med "musik".

Efter Otta följer vi Ottadalen mot Geiranger, där sista delen bjuder på fantastiska vyer ut över fjorden från ca 1000 m höjd och serpentinvägar ner mot fjorden. Efter lunch i Geiranger är det ombordstigning på ett av Hurtigrutens fartyg M/S Nordlys med hemmahamn i Tromsø.

Under ca fem timmar färdas vi i Geirangerfjorden mot Ålesund. Vi passerar vattenfallen "De sju Systrarna" med "Friaren" mittemot samt "Brudslöjan", en storslagen natur med vackra vyer, höga fjäll och den djupa fjorden som på sitt djupaste ställe mäter nästan 800 m, vilket kan jämföras med Östersjöns största djup (Landsortsdjupet 456 m). Mot kvällen anländer vi till Ålesund som är dagens slutmål, incheckning på Scandic Hotell och middag. Flera tar en sen kvällspromenad i de centrala delarna av staden inklusive hamnområdet.

Lördag är det avfärd mot Röros via Trollstigen. Vi börjar med att besöka utsiktsplatsen i Ålesund med en fantastisk utsikt över staden

och fjorden. Vi passerar ett stort antal vägtunnlar på vår väg upp i fjällvärlden utmed Storfjordens strand mot Valldal med den slutliga stigningen upp mot Trollstigens övre del, lunch på Trollstigens café på toppen innan nedfarten via Trollstigen mot Ådalsnäs då vi återigen är nere på havsnivå. På vår väg mot Röros passerar vi Trollväggen, en bergssida med fritt fall på drygt 1000 m.

Vi anländer till gruvstaden Röros som är dagens slutmål. Röros (Bergstaden) är upptagen på UNESCO:s kulturarvslista, liksom Geirangerfjorden.

Söndagen inleddes med vandring i de äldre delarna i Röros som har en unik bebyggelse av gamla trähus från gruvtiden.

Resten av dagen var hemresa via Funäsdalen, Hede, Sveg, Mora (lunch) med ankomst Bålsta ca 21.30.

Hotellen i Norge var överlag av hög kvalitet och middagarna som serverades där var också mycket bra.

Denna resa är av typ bussresa d.v.s. upplevelserna är den tid man sitter i bussen och ser de fantastiska vyerna, sevärdheter och en mycket bra beskrivning/beskrivelse av vår guide Einar.

Ett stort tack till vår chaufför Tomas som framförde bussen på ett mycket säkert och professionellt sätt i den oftast svåra och trånga terräng som den Norska fjällvärlden består av.

Text: Lennart Carlsson

Foto: Gert Lidö

Akvariemysteriet del 2

Jag förmodar att en del av er undrar över hur det har gått med mitt akvarium nu när det har gått ett tag och därför tänkte jag upplysa er om de händelser som har hänt sedan jag senast hörde av mig.

Låt mig bara säga en sak – fiskar är elaka varelser! Sedan jag senast skrev om mitt akvarium har samtliga tre scalarer sagt hej då. Den siste som tog farväl var den elake Musse, sörjd och saknad av ingen. En av algätarna har också sagt adjö. En av de kvarvarande fiskarna lyckades gnaga på hans stjärtfena vilket var tragiskt då han därigenom gick hädan.

Ancistrus

Kvar har jag nu alltså fyra orange fiskar, två grå med svarta ränder, en ancistrus (fast jag har faktiskt två för jag köpte en till – en brun), den feta grå med underbett, och tre orange med svarta ränder. Det skall dock sägas att en av de orange fiskarna med svarta ränder har ändrat färg och är mer svart än orange och det är en riktigt elak typ.

Sonen tyckte att jag skulle ge fiskarna gurka, eftersom de tydligen gillar grönsaker. (Oss emellan skulle jag vilja påtala att de även anser att akvarieväxter är grönsaker för det finns inte många växter kvar i akvariet vid det här laget!) Nåja, jag lägger ned gurkbitar uppträdna på gafflar till dem och den elaka typen med svarta ränder anser att all gurka är hans, eller hennes. Jag ser ingen skillnad på kön när det gäller fiskar. I början av utfodringen med gurka fick de en bit på gaffel men då jag upptäckte att den elaka typen (numera lydande under nam-

net Franco) körde bort alla andra, beslöt jag mig för att lägga ned två gafflar med gurka i akvariet med ett hyfsat mellanrum. Gissa om jag njuter när jag ser Franco försöka försvara båda gurkbitarna mot de andra firrarna. Han simmar verkligen gatlopp mellan de två gurkorna. Hämden är ljuv.

Nåja, ingen skall säga att man inte lär sig en hel del när man skaffat akvarier men jag skulle vilja ha lite snällare fiskar. Jag frågade Kenneth om han kunde tipsa mig om några fiskar, som skulle kunna ersätta de som lämnat vattenlivet. Kenneth tyckte att jag kunde skaffa tetrar för de är snabba och rätt kul att titta på. Med tanke på hur snabbt de nuvarande fiskarna decimerats ställde jag mig frågande inför dessa tetrar. Kenneth ansåg dock att de sistnämnda fiskarna var så snabba att det inte skulle vara några problem att hålla dem vid liv.

Som kvinna vet jag sedan länge att det som kommer ur mansmun inte alltid är att lita på och låt mig alltså meddela er att tetrar *inte* överlever den typ av elaka firrar som jag råkar ha. Jag vill bevisa detta genom att förtälja den sorgliga historien om de tetrar jag köpte.

Damen i zoo-affären ställde sig ytterst frågande till mitt inköp av dessa tetrar. Hon trodde inte att de skulle klara sig men, eftersom jag trodde på gurun Kenneth så köpte jag ett tiotal tetrar.

Efter att dessa fiskar gungat i sin plastpåse i akvariet under de stipulerade minuterna höllde jag ned dem i akvariet. Mina gamla fiskar trodde det var julafton och det var bara ren tur att jag lyckades rädda tre av de tio som hållts ned. Det var som om de "gamla fiskarna" varit med i den tecknade Disneyfilmen på julafton. De ansåg liksom broder Tuck att "prisa Gud – nu kommer återbäringen".

Vinkeltetra

Med oanad snabbhet lyckades jag rädda tre av vinkeltetrorna och förpassade dem raskt ned i en tulpanvas (den största av vaserna jag hade i köksskåpet) och började fundera över fortsättningen för dessa stackare.

Jag ringde sonen och vad han ansåg om mitt förstånd skall vi inte nämna här. Enligt honom borde även en nyfödd begripa att man inte släpper ned små tetrar till den typ av fiskar jag har. Det måste vara kul för en son att mästra sin mor men jag tog skrapan för nu var goda råd dyra. Dessutom kunde jag skälla på Kenneth som lurat mig. Denne man påstod dock att han missförstått vilka drumlar till fiskar jag har.

Klart var dock att jag borde skaffa ett litet akvarium för mina tetrar och dessutom ge dessa kompisar. Sonen visade sig ha ett litet fint akvarium som skulle fungera och vi åkte till Uppsala för att införskaffa nya tetrar och övrig utrustning till det nya akvariet.

I Uppsala hade de gott om tetrar men inga vinkeltetrar så det blev en annan sort. Enligt expediten skulle dock dessa tetrar passa bra ihop med vinkelvarianten. De brukade simma på olika höjd enligt henne. Det visade sig stämma och dessutom äter tetrorna inte upp de gröna växterna. Halleluja.

Det var i slutet av våren jag fick mitt nya akvarium och först idag hittade jag en halshuggen vinkeltetra i akvariet. Jag förmodar att det var en olycka för jag har inte låtit någon ur det andra akvariet hälsa på i det lilla. *eller* kan det vara så att det även finns mordiska tetrar???

Phu, framtiden får utvärdera. Jag lovar att hålla er underrättade.

Gunnel Ferm

Kom ut och rör på dig!

Vi är ett glatt gäng som går stavgång på onsdagar klockan 09.00. Vi träffas vid Granåsen och går ca 5-6 km och anpassar tempot, så att alla kan hänga med.

På vår tur passerar vi vacker natur och följer årstidernas växlingar. Förutom motion får vi en trevlig pratstund och knyter nya kontakter.

Vi startar vecka 37.

*Anmäl dig till Solveig Fredriksson,
telefon 0171-50 743.*

Marknadsföring

Ett bra sätt att marknadsföra vår förening är att offentliggöra reportage och rapporter från våra trevliga sammankomster.

Då är det också vanligt att någon eller flera tar bilder som kan komma att visas på hemsidan och/eller i Medlemsforum.

Vi förutsätter att alla samtycker till detta, men om du har anledning att undvika publicitet, så hoppas vi att du säger till den för tillfället aktiva fotografen.

Frukost i det gröna

Den 12:e augusti var en lite udda morgon. Det är inte så vanligt att titta ut och se en ung duvhök utanför sovrumsfönstret ätande på en ringduva.

Det verkade lite jobbigt att plocka den och så småningom tog den resterna och for någon annan stans.

Enligt SPF fågelexpert Arne Lindqvist var det en ung duvhök.

En vuxen är tvärrandig enligt bilden, som är tagen från "nätet".

Lasse Hansson

Författaren Leonard Strömberg

– är Arbogas stora författare som utkommit med nästan femtio romantitlar, där många av dem har översatts till andra språk och getts ut i flera omgångar, även långt efter hans död.

Leonard Strömberg föddes den 11 juli 1871 i ett fattigt hem i Arboga och växte upp med fem syskon, tre äldre och två yngre. Pappan Pehr August Strömberg var försörjnings-smed och tillhörde arbetarklassen, men hade ändå en mycket fin litterär smak.

Modern, Sofia Adolfin Mellander, var begåvad med "en poetisk själ" och kände på sig under havandeskapet, att det var något alldeles speciellt med detta blivande barn.

När Leonard var åtta år gammal och han tillsammans med sin mor promenerade till en släkting lär hon ha sagt: "Leonard, du kommer att nå stora litterära framgångar, det kände jag på mig innan du var född. Kanske hinner jag inte uppleva den stora dagen, men den kommer! Lova mig att du skriver om vackra saker, sådant som kan bringa lycka till människornas hjärtan. Då blir du en stor författare. Skriv inte för pengar, utan av idealet. Tänk inte på belöningen – förutom tillfredsställelsen i din egen själ. Då kommer du att bli en stor och välkänd författare", försäkrade mamman.

I Leonards hem fanns det flertalet böcker utöver bibeln, vilket annars inte var vanligt på den tiden, och mycket tidigt visade han stort intresse för böcker och studier. Men på grund av familjens låga status och ekonomiska situation fick han nöja sig med vanlig folkskola.

Efter skolan fick han anställning i en rakstuga (som barberare) och det kunde ibland vara långt mellan kunderna. Den tiden utnyttjade han till att förkovra sig. Jämt satt han med en bok framför ögonen, men också med penna och papper.

När Leonard var femton år, blev hans mamma plötsligt allvarligt sjuk och avled hastigt. Hon hann aldrig uppleva sin son bli författare, men gossen kämpade på och lydde mors råd att enbart skriva om vackra saker. Någon lär ha sagt att hans skrivna verk, är som Arbogaåns lugna vatten, en ljum kväll i juli.

Men moderns bortgång splittrade familjen. Fadern mäktade inte med att ensam ta hand om familjen, barnen fick nu försörja sig bäst de kunde. Leonard fick en praktikplats som fält-skärsbiträde, samtidigt som han studerade och skrev lyrik på fritiden. 1891 gav han ut sin första diktsamling "Små blommor" som var på 13 sidor. Den utgavs av C.J. Karlstedts förlag i Skövde och kostade 10 öre.

Inledningsvis skriver Leonard: *Detta är de första alster min penna frambragt.* Och så här låter han de små blommorna sucka i diktens tredje strof:

*O, kunde vi blifva till glädje blott,
för någon som tröst behöver!*

*O, kunde vi fröjda där sorgen rådt,
Vi skulle glädjas däröfver.*

Denna subtila dikt kan anses som ett motto för hela Strömbergs författargärning.

Han lyckades nu och då även få sina alster införda i olika landsortstidningar mot små obetydliga bidrag.

Men 1892 lämnade han Arboga och följde två av sina äldre bröders vägval, att bege sig till metodistkyrkans teologiska seminarium i Uppsala. Ekonomiskt hade han det tidvis mycket svårt, bl.a. gjorde han denna anteckning:

Det är en ständigt kamp mot fattigdomen och mer än en gång trodde jag att jag skulle ge upp. Tillsammans med annan studerande hyrde jag ett rum och vi försökte ordna med mathållningen själva, som ofta var mycket spartansk och kunde bestå av enbart en bit spisbröd och vatten, men på något sätt lyckades vi klara oss genom den tiden.

Två år senare, 1894 lämnade han seminariet och tillträdde en tjänst som pastor i Östersund.

Strömberg hade länge skrivit poesi, men också börjat författa och hans första bok "Olika banor" blev snart följd av "Dygd och Brott" som båda publicerades 1895. Men hans tankar fan-tiserade om "det stora landet i väster".

Samma år åkte han till Göteborg och köpte en mellandäcksbiljett för 105 kronor. En amerikabåt skulle nu föra honom tvärs över den stora Atlanten till USA.

Hans äldre bror Carl August (född 1865) hade redan utvandrat några år tidigare och verkade som präst i St. Louis, och vid ankomsten fick Leonard vila ut några dagar hos honom efter den strapatsrika båtresan. Men skickades därefter iväg som metodistpastor till staden Concord i Nebraska, som på den tiden bestod av knappt tjugo hus.

Från järnvägsstationen, som låg långt ute på den öde grässtämpan, fick Strömberg skjuts på en timmerkärra. För första gången mötte han prärien, den karga vildmarken och ensamheten. Så småningom, efter en dryg resa, stannade de vid ett hus strax utanför byn Concord. I huset väntade ett miserabelt rum, möblerad med enbart en säng, en stol och en kommod. Och han skriver: "I set in the dark, and I wasn't far from crying".

Det var nu en mycket tuff tid som väntade Strömberg, och han skriver: *"Ännu är allt så främmande och obekant för mig och den stora ödsligheten låg för min själ såsom någonting avskräckande och förfärligt. Jag vändades vid tanken på att nödgas stanna här, då mina tankar fortfarande var bundna vid gamla Svea."* Med tiden lärde han sig älska även prärien, som dock stod i bjärt kontrast till det vackra mellansvenska landskapet han upplevt som barn.

Allt började så småningom te sig till det bättre. Strömberg har funnit sin livskamrat Mabel Paulson och år 1900 gifter de sig. Året därpå skänker hon honom en son, men det uppstår komplikationer i samband med förlossningen. Mabel drabbas av blodförgiftning och svävar mellan liv och död i nästan en vecka. Situationen är mycket kritisk och han känner sig totalt hjälplös. I sin svåra stund ber han ständigt till Gud att (skona) rädda sin hustru, för hon har ju trots allt ett nyfött barn som måste tas omhand. Situationen är så kritisk att det sänds bud till Mabels far, att han omedelbart bör ta sig den långa vägen – för ett sista farväl.

Allting reder sig dock och Mabel tillfrisknar så småningom. De får med tiden ytterligare två söner och en dotter.

Runt sekelskiftet gav han ut skriften *Sändebudet*, samtidigt som han predikade, föreläste och skrev i tidningar och tidsskrifter. Skrivandet hade nu kommit igång på riktigt och de följande åren gav han ut minst en roman om året.

Samtidigt flyttade han som pastor mellan orterna Concord, Dayton i Iowa, Lindsay och Keene i Nebraska, Hyde Park och Chicago. Under en period var han även redaktör på Omaha-Posten och West Side Herald. Men från 1912 stannade han i Oakland i Nebraska.

Vid den tiden fanns det drygt 57 tusen invånare i delstaten Nebraska och 27 tusen av dem var invandrare från Sverige.

I Amerika rådde det alkoholförbud och inför presidentvalet 1928 stod slutstriden mellan två kandidater, Herbert Hoover och den mera alkoholvänliga Al Smith som dessutom hade en alkoholiserad hustru, skrev Strömberg ett brev till kommittén att de skulle avkräva kandidaterna ett nykterhetslöfte. Huruvida det gjordes är inte känt, men Hoover vann med god marginal och blev därmed USAs president.

I en annan promemoria avkrävde Strömberg att all skriftlig kommunikation från staten till invandrarna skulle ske på svenska, så de hade rimligt chans att ta del av innehållet och även förstå innebörden av den information som tillskickades dem.

I det nya landet stred han för att bevara svenskheten, som skedde genom olika religiösa studiecirklar och fram för allt krävde han att gudstjänsterna hölls på svenska. Men till sitt stora förtret, fick han med åren se hur detta bleknade allt mer. I Sverige hade dock hans idoga arbete uppmärksamats, hur han kämpade för att bevara den svenska kulturen och språket i svensk-bygderna och för det tilldelades Strömberg Wasa-ordern 1934.

Den som ännu inte läst några av Leonard Strömbergs böcker, bör göra det. De allra flesta av hans verk kan införskaffas för några tior på nätet i fina begagnade exemplar.

Hans romaner är lättlästa och mycket underhållande, de bygger oftast på verklig grund och är skrivna i nykterhetens och religionens intressen.

Han beskriver fattiga och underlägsna människor, som genom ihärdigt arbete, ärlighet, religiositet men också genom nykterhet till slut blir den segrande – i all sin ödmjukhet. Flertalet av Strömbergs romaner utspelar sig i Sverige och några i USA. Strömbergs sista bok "Dramat vid gruvan" gavs ut 1953.

Det saknas definitivt inte dramatik i hans berättelser. Ond bråd död och elände blandas med fattigdom och olika åkommor, svek och brott kontrasterar flitigt arbete, uthållighet och en stark tro på Gud.

Strömberg hade en stor läsekrets bland de som var anslutna de frireligiösa samfund och i nykterhetsrörelsen, men också bland den stora allmänheten på landsbygden.

Leonard Strömberg var en produktiv författare av romaner, dikter och även sagor. Hans litterära produktion är till sitt omfång full-

komlig överväldigande. Enligt Kungliga bibliotekets katalog finns det över 300 nummer, där merparten är romaner, närmare 50 stycken, där många av dem kom ut i nya upplagor fram till 1970-talet.

Storstadskritikerna hånade ofta Strömberg, men samtidigt var han älskad av tiotusentals läsare som verkligen uppskattade hans alster. Han förmedlade en sinnesstämning och upplevelse många kände igen sig i. När läsaren kommit till sista sidan och läst nedersta raden, var helhetsintrycket – att de just hade läst en **god bok**.

Hela livet hade Strömberg en ständig hemlängtan till sitt älskade Arboga i Sverige.

Oscar Leonard Strömberg avled den 3 juli 1941 i Oakland, Nebraska.

Text och bild

Arne E Due

Har du alla tjänster du behöver?

Hos oss får du hjälp att komma igång med de självbetjäningstjänster du behöver för att sköta din ekonomi på egen hand.

Välkommen in så berättar vi mer.

Centrumstråket 7, Bålsta
0171-537 70
handelsbanken.se/balsta

Handelsbanken

Susan's Hårteam

Måndag - onsdag - torsdag 10.00-18.00
Tisdag - fredag 10.00-14.00
Lördag 10.00-13.00

Pensionärsrabatt vardagar 10.00 – 13.00
Gäller klippning & permanent.

Centrumstråket Bålsta
0171-500 00

Marknadskommittén vill flagga för ett stort evenemang i september:

Konsertkarusellen:

SPF har fått möjlighet att medverka i Konsertkarusellens program igen. Torsdag den 28 september 19.00 håller vi, tillsammans med Envisorna och Håbo kommun, i konserten med TrioX och Bengan Jansson på Friddegårdsscenen! Pris vid entrén: 120 kronor. Förköp hos Direkten, Bålsta centrum: 100 kronor. Fika serveras i pausen. Det blir säkert en jättetrevlig tillställning så sprid gärna information om detta till alla du känner.

Lev väl!

Ursula Edfast

Natur och kulturvandringar

Dags att ta fram almanackan och boka in höstens vandringar.

Vi startar som vanligt vid Smultronställets närköp (gamla PIA närköp) klockan 09.30 och efter ett antal kilometer tar vi paus med kaffe från ryggsäcken.

Vi avslutar våra vandringar vid startplatsen. Ibland samåker vi från parkeringen till starten av vandringen.

Notera genast följande datum:

17 oktober – Vår vandrarled, favorit i repris.

28 november – Ännu en favorit i repris, lätt vandring till Lastberget med eventuell lunch.

Anmäl dig senast tre dagar innan respektive vandringen till kent_magnusson@msn.com eller 070-715 73 40. Välkomna!

Månadsmöte i augusti

Höstens första månadsmöte lockade ett 80-tal personer till Skeppet.

Dagens program var riktigt välfyllt, Bo Lundgren, vår ordförande började med att ge en hel del information från styrelsen varefter Yvonne Lindström berättade ingående om alla vedermödor man har med kommunen i arbetet inom kommunala pensionärsrådet (KPR). Yvonne berättade även om den stundande informationen om fallolyckor och om den militärövning som kommer att begränsa framkomligheten dels på E18 och dels på vägen till och från Skokloster. Mer information kan du hitta på vår hemsida.

Birgitta Pettersson berättade kort om en del förändringar i friskvårdsprogrammet och nämnde speciellt badhusets öppettider.

Vi blev djup imponerade när Lennart Carlsson redogjorde för resekommitténs kommande program under hösten 2017 och våren 2018. Vi har mycket trevligt att se fram emot vad gäller resor både när och fjärran.

Eva Lidö visade bilder och berättade om de stundande stadsvandringarna som du också kan läsa mer på vår hemsida och i Medlemsforum. Därefter fick vi höra en del om de stundande natur- och kulturvandringarna av Elisabeth Andersson.

Vi fick även höra att våra MC-killar (ännu bara äldre gentleman) gärna ser att fler följer med på deras turer under hösten och tjejer är mer än välkomna att följa med. På egna motorcyklar eller där bak!

Sist ut var Åsa Öman, studiekommittén som tyvärr var tvungen att meddela att skrivarcirkeln kommer att göra ett uppehåll under hösten.

Kaffe med dopp kom fram i ett jehu och samtidigt tog Jocke Göransson fram sin gitarr och spelade många gamla örhängen alltifrån Cornelius till Elvis. Vi var många som sjöng med när Jocke så önskade men även annars också.

Jocke blev nog lite tänd av gensvaret han fick och höll på längre än det var tänkt från början. Som någon sa – en duktig speleman.

Tack programkommittén för ett innehållsrikt månadsmöte!

Kent Magnusson

Natur- och kulturvandring – Frölunda naturreservat

När 35 glada pensionärer vandrar på en smal stig i skogen blir det en tämligen lång orm som slingrar sig fram i ett behagligt tempo.

Dagens vandring började på parkeringen en bit in i naturreservatet med att Elisabeth berättade en del om vad som finns i reservatet, träd fåglar och sådant. Yvonne Lindström fortsatte med en trevlig redogörelse för det flygfält som vi hade passerat efter den smala vägen till reservatet. De som flyger ultralätta motorflygplan håller till där och till helgen genomför de den så kallade "motorflyget dag" (26 augusti). Du hittar mer information om flygfältet och allt som händer där på www.frolundaflygfalt.se

Joachim Tiefensee avslutade den lilla informationsstunden med att berätta en del om naturreservatet och den forna ägaren av marken där reservatet nu finns. Under vandringen fortsatte Joachim att vid några tillfällen berätta anekdoter från sin tid som ansvarig för skogarna i dessa trakter.

Vi förundrades över att det var så varmt och skönt under tiden vi vandrade i skogen men det skulle straxt bli ett helt nytt "klimat" när vi kom fram till vårt första fikaställe. Vi satt precis vid Mälarens strand och vinden från sjön var riktigt sval.

Kaffe med smörgåsar smakar alltid lite extra gott efter ett antal kilometers vandring och när platsen är så vackert belägen som denna.

Vandringen tillbaka mot bilarna gick under långa sträckor efter Mälarens strand och bitvis på vackra berghällar. Bland mycket annat noterade vi flera besynnerliga fågelholkar efter vandringsleden. Vi såg till och med en hel del lingon på sina ställen men inga blåbär.

Idag var vi inte bara 35 pensionärer utan 3 hundar gjorde sällskap med oss. Väl framme vid den första lilla badplatsen var en av dessa tvungen att bada till mattes "förtjusning".

Efter bad och lite vila fortsatte vi vandringen till den lite större badplatsen där vi drack det kaffe som eventuellt fanns kvar i våra termosar. Platsen är vackert belägen med grillplats i vindskydd och en bra toalett.

Det fanns tydligen mycket kvar att avhandla eftersom igen visade tecken på att vilja gå den sista biten tillbaka till bilarna.

Vi vandrade nästa 6 kilometer tisdagen den 22 augusti med i huvudsak riktigt bra väder och en hel del kaffe gick det åt men bara en hund badade trots uppmaningen att ta med badkläder.

Elisabeth Andersson och Kent Magnusson

SPF Seniorerna Håbo på räkkryssning

Söndagen den 6 augusti klockan 18 åkte ett glatt gäng på 69 personer iväg med M/S Tor ut i Mälaren.

Vi passerade Smidö, Dävensö, gick igenom Vråksundet passerade Norra Björken förbi inloppet till Härjarö och sen tillbaka till Kalmarsands silo där vi började vår båttur.

När vi åkte ut så regnade det ganska kraftigt men efter en stund så fick vi solsken på vår färd.

Vi serverades sallad, smör och bröd, ostar och väldigt goda räkor i mängder.

Vinet "satt" också bra.

En eloge till rederiet för att det var så välordnat samt bra service.

Stämningen var på topp och kvällens höjdpunkt var när vår fantastiskt skönsjungande trubadur kom och spelade och sjöng för oss.

En trevlig kille vid namn Jonas Hofer som sjöng det mesta från Abba, Elvis, Cornelis och

en hel del 60-tals låtar. Alla rycktes vi med, vi sjöng och hade väldigt trevligt tillsammans.

Vi får hoppas att det kan bli en ny tradition som vi gör varje år.

Stort Tack till er alla som var med och gjorde den här augestikvällen så trevlig!

Hälsningar Lisbeth Nilsson.

Bilder Stanley Nilsson.

KlarSynt.

Hos oss får du alltid 15% rabatt

Gäller ej för redan prisnedsatta produkter,
paketprisprodukter och synundersökning.

Hos oss betalar du och din familj endast 295 kr/månad

Du får ett livslångt köputrymme på 15 000 kr och så
länge du har en skuld dras 295 kr/månad via autogiro.

Inga räntor och uppläggningsavgifter tillkommer.
Av månadsbeloppet utgår en kontoavgift på 14 kr.

Bålsta Optik.

Centrumstråket 11, Bålsta, Tel 0171-561 09

Öppettider:

Måndag - Fredag: 10-18 • Lördag: 10-14 • Söndag: Stängt

**MEDTAG ANNONSEN TILL BUTIKEN FÖR
ERHÅLLANDE AV OVANSTÅENDE ERBJUDANDEN**

VIANOR
Member of Nokian Tyres

SEHMANS DÄCK OCH SERVICE

Nu i centrala lokaler med butik
Sjövägen 4.
(Bakom Smådjursveterinärerna)

Din VIANOR-verkstad i Bålsta.

Montering

Balansering

Bilservice

Reparation

**Däckhotell
från 650:-**
Inklusive skifte,
tvätt av däck &
förvaring

Öppet måndag – fredag 8-17.

0736-26 17 54

www.sehmansdack.se

Sehmans
däck & service

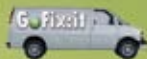
GoFix:it

Datorer & Service

Vi fyller 10 år!

Dator-hjälp hemma!

500:-

1 tim, med RUT-avdrag

Drop-in

500:- vid löst problem

0171 - 66 77 20

mån - fre 9-17 Mjöd. 6, Bålsta
lördag 11-14 www.gofixit.se
Ring 8-17 för bokning annan tid!

SPF/PRO-rabatt!
10% på Drop-in
tjänster!

BBM

I BÅLSTA

Bista Bil & Motor AB

Helgövägen 1 Telefon: 0171-57000

Allbilverkstad
Däck service
SAAB-Parts
Reservdelar
Anslutna till MECA
M CA

10% rabatt på arbete vid
uppvisande av SPF-medlemskort.

Vi vill önska dig som fyllt 65 år extra varmt välkommen in till oss på **onsdagarna**.

Då ger vi alla ålderspensionärer

**5% rabatt mellan
klockan 08:00-16:00**

Rabatten gäller ej spel, lotter och post.
Dra ditt ICA-kort i kassan för att erhålla rabatten.

Varmt välkommen
önskar Krister med personal

ICA Kvantum
Bålsta Centrum
Din färskvarubutik

Öppet 7 · 22 · www.kvantumbalsta.se · 0171 - 414 880

www.facebook.com/icakvantumbalsta

Hur får jag in appen i mobilen?

Det finns inga dumma frågor.

Vad är Mobilt BankID?

Fråga oss så hjälper vi dig att komma igång med banken i mobilen.
Välkommen in!

Hur hittar jag mitt lösenord?

Elin Johansson-Aminder
Tel. 0171-854 25

Sparbanken
i Enköping

Bålstakontoret - Stockholmsvägen 85
www.sparbankenenkoping.se

Utvisningen ur Ostpreussen

*Berättelsen tillägnas min moster Meta
och morbror Robert.*

Detta är del 1 av 3, enligt planen.

Januari 1945. Som överallt i Ostpreussen, kom tillåtelse att fly undan för den annalkande Röda armén alldeles försent, även i morbror Roberts by. På de fullproppade vägarna rullade de dödsbringande ryska pansarvagnarna fram. Kaos, panik!

Morbrors tre vagnar stod i lågor. Hästarna tog ryssarna meddetsamma. I segeryra härjade de, tog klockor och smycken, våldtog, plundrade och förde bort unga flickor, kvinnor och män, de som fanns kvar. I detta kaos lyckades morbror Robert och hans familj och gård folk ta sig tillbaka till sin hemby. Här gömde de sig på byns avlägsna kyrkogård i den rymliga redskapsboden. De var ca 15 personer. På något sätt klarade de sig genom vintern. Mina kusiner, 12 och 13 år gamla, försörjde dem med förnödenheter som fanns kvar i de plundrade husen och i de övergivna vagnarna längs vägarna. Pojkarna kunde röra sig ganska fritt. Först i slutet av april blev sällskapet upptäckt. Männerna fördes bort och kvinnorna våldtogs. Efter det flyttade de kvarvarande tillbaka till byn.

En svår, hemsk tid följde, med övergrepp, plundringar, löss, tyfus och död. Alla hästar och kor beslagtogs och drevs österut till Ryssland. Senare, i juni, kom en ny kommandant till byn. Han utsåg moster Meta till sjuksköterska, eftersom det alltid var rent hemma hos henne, detta skyddade henne lite grann. Hon fick kontakt med det provisoriska sjukhuset i Maxkeim och kunde hjälpa många tyskar som blev sjuka. Morbror Robert hamnade i ett av de fruktansvärda lägren, men överlevde och tog sig med de sista krafterna hem i november.

Hans gård var förstörd, ekonomibyggnaderna nedbrunna och boningshuset fullt med håll från granatbeskjutning. En lycka var att de, innan de flydde, hade grävt ner flera stora mjölkkanor med konserverade livsmedel och lite varma kläder. Allt var välbehållet när de grävde upp kannorna i ruinerna en mörk kväll.

Samtidigt tog moster Meta hand om mig. Jag hade överlevt tyfus och svälten på sjukhuset i Maxkeim som var en rest av det plundrade sto-

ra sjukhuset i Bartenstein. (Om detta har jag redan berättat.) Där dog min mamma Lisbeth den 18:de oktober, och min bror Martin, 9 år, togs om hand av snälla bybor i Landskron, och min lillasyster Dorothea, 6 år, tog en polsk familj till sig.

Sommaren 1945 hade ledarna för segermakterna, Churchill, Truman och Stalin, samlats i Potsdam för att bestämma över det besegrade Tyskland. De kom överens om att Ostpreussen, Pommern och Schlesien skulle tillfalla Polen. Den nordligaste delen av Ostpreussen tilldelades Ryssland, med provinshuvudstaden Königsberg, nu Kaliningrad, och östersjöhamnen Pillau, nu Baltijsk.

Den tyska befolkningen, som fanns kvar, skulle utvisas på ett "humant" sätt. Men de skulle bara få ta med sig så mycket som "de kunde bära i sina händer". Av detta beslut omfattades också vi i vår lilla by, fast vi hade ingen aning om detta. Våren 1946 när folket i byn började förbereda sig på att börja om från början, smög sig rykten om en eventuell utvisning genom trakten. Eftersom varken post, radio, tidning, elektricitet eller andra förbindelser med yttervärlden fungerade, visste man inte vad man skulle tro. Morbror Robert sade: "Dumheter, utvisning, vad ska nu detta betyda? Det är bara struntprat. Förresten, jag låter mig inte utvisas. Det här är min gård och min hembygd, här stannar jag. Ingen har rätt att jaga bort mig från min egendom."

Men på våren 1946 hände något som ingen hade trott var möjligt.

Dag efter dag kom enkla, primitiva vagnar rullande, dragna av små lurviga hästar, genom pölar och gyttja på den uppkörda bygatan förbi vårt hus i riktning väst. Uselt klädda, med dystra, gråa ansikten traskade männen med tömarna i handen bredvid vagnarna. Upppå satt kvinnor klädda i slitna paltor, många höll småbarn i famnen. Unga flickor gick mellan vagnarna, ibland drev de en mager ko framför sig. De små vagnarna var lastade med gråa bylten, lite sjaskigt husgeråd, några slitna möbler, en korg med några höns i, en bur med en griskulding. Ibland stod vi utanför dörren och tittade förundrat på denna folkvandring. Morbror Robert skakade på huvudet och sade undrande: "Varifrån kommer alla dessa människor? Aldrig

förr har jag sett sån fattigdom. De vill väl inte slå sig ner här i Ostpreussen?"

Jo, det gjorde de. Redan under vintern hade en polack tagit den bästa gården i byn i besittning. Eftersom han alltid var klädd i svarta kläder, kallades han för "Den Svarte". Han kunde lite tyska och fungerade som borgmästare i byn. Främlingarna flyttade in i på gårdarna och tyskarna blev tvungna att lämna sina hus. Ibland fick de vara kvar och arbeta nästan gratis åt dem. Dessa människor, vet inte jag var de kom ifrån, men även de hade fördrivits från sina hem.

Vi hade flyttat in i ett litet hus, en arbetarbostad som låg på morbror Roberts ägor. Det låg med en stor köksträdgård på en äng bredvid hans åkermark. Så fort vädret tillät började han och pojkarna gräva upp jorden för hand, ty ingen tysk ägde en häst eller plog. Vi arbetade från morgon till kväll och hade mycket ont om mat, eftersom vi satte varje potatis vi kunde undvara. Vi sådde grönsaker av alla de sorter, planterade tomater, flera sorters kål och mycket baljväxter. Fröna hade pojkarna hittat i Bartenstein, i de plundrade affärerna. Morbror tänkte på den kommande vintern, vi måste klara oss.

Flera andra tyskar odlade också på hans åkermark. Snart växte en blomstrande koloni fram, omgiven av ett hav av höga tistlar. I väntan på de nya fräscha grönsakerna svalt vi. Moster Meta sålde då sin päls och morbror Robert gick ofta ned till floden Alle för att försöka fånga en fisk. Ibland lyckades han, då var glädjen stor. En gång fick han fyra stora gäddor på sina hemgjorda fiskeredskap, men de var så vildsinta, så att den ena efter den andra lyckades ta sig tillbaka i vattnet igen, samtidigt som hans provisoriska lilla brygga bröts sönder. Den dagen kom han hem och gick direkt till sängs, alldeles sjuk av ilska och desperation. Vi stod runtom, var jätteledsna och fick om och om igen höra historien om de fyra stora gäddorna.

Trots att vädret varit perfekt för vårsådd, var främlingarna påfallande långsamma med att komma igång. De brände av tistlarna på ett litet fält men inte mycket mer hände. Morbror Robert vred sina händer. "Vad väntar de på? De kommer ju att svälta om de inte börjar nu!" Rykten spred sig, att polackerna hade fått hjälp från Amerika i form av utsäde, mat och en traktor. Och en dag hördes ett ljud, ett helt

otroligt ljud som bröt igenom byns stillhet; en rödglänsande, sprillans ny traktor kom farande på bygatan. Männen hängde i klasar på den, skrålande för full hals medan de stärkte sig ur en flaska. Småpojkar sprang bredvid. En kort tid hörde man traktorns bullrande, sen sänkte sig åter tystnaden över byn trots att vårbruket knappt var påbörjat. Hade den gått sönder? Vi tyskar fick aldrig reda på vad som hänt med den. Morbror Robert skakade på huvudet; "tänk om de hade gett mig en sådan traktor, jag hade plöjt upp åkrarna åt oss alla!"

En eftermiddag klev den Svarte oombedd in i vårt hus med några kompisar i släptåg. De gick runt i rummen och granskade allt. När den Svarte såg det fina gedigna klädsåpet, ville han köpa det. Morbror skakade på huvudet; nej, såpet var inte till salu.

- Jag köpa, du får råg, vete, ägg, sa den Svarte.
- Nej! svarade morbror bestämt.

Några dagar senare fick vi borta vid byvägen se ett helt gäng polacker, som tillsammans med den Svarte närmade sig vårt hus. Några av dem var klädda i långa mörka kappor och hattar. Snabbt gav morbror Robert order om hur vi skulle förhålla oss. Den äldste sonen, Otto, måste gömma sig, annars kunde de ta med honom. En av dem bankade redan på ytterdörren. Utan vidare kom de in i huset och spred sig ut i rummen. De fingrade på saker och ting, drog ut lådorna i byrån och strök med händerna över soffan och bordet. Gängets ledare, en rund liten karl med munnen full av guldtänder, tittade noga på såpet, öppnade luckorna med kännarmin, nickade och sa uppfordrande till morbror Robert;

- Du säljer såpet!

- Nej, vi behöver det själva, vidhöll morbror. Han med guldtänder blev nu arg. - Du säljer, milisen i stan! hotade han. Sen vände han på klacken och gick som en general mot ytterdörren. Först då gav morbror Robert med sig. Ty hamnade man i det polska fångelset i Bartenstein, visste man inte om man kom levande därifrån.

Hur mycket råg eller vete vi fick, vet jag inte, men familjen skickade mig så småningom att hämta de utlovade tio äggen hemma hos den Svarte, eftersom tiden gick och vi hade inte fått några. Narturligvis kom jag tillbaka tomhänt. "Njet!" skrek den Svarte när hans unga vackra

hustru frågade om äggen. Hon såg medlidsamt på mig, slog ut med händerna och suckade.

Med sängöverkastet gick det bättre. Polackerna i vår by var mycket fattiga och kvinnorna ville gärna ha olika saker till sina bostäder. Gardiner och porslin var särskilt efterfrågat. Tyvärr ägde vi inte längre något av detta ty rysarna hade redan tagit det mesta. Moster Meta ägde dock fortfarande ett vackert handvävt och gulvitrutigt sängöverkast från sin egen hemgift. Nöden var så stor den här våren att moster Meta beredde sig på att avstå ifrån det. En ung kvinna i vårt område blev förtjust i sängöverkastet och man kom överens om priset, tio liter mjölk. Den familjen ägde en ko.

Varannan kväll gick jag sen till hennes lilla hus och hämtade mjölken. Jag tyckte om att gå dit, jag fick se en helt ny värld. Så fort jag kom in på den lilla gården kom hon strålande glad emot mig, torkade sina händer på förklädet och ropade "krowa wydoic" (ko mjölka) medan hon låtsades mjölka med sina händer. Skrattande bad hon mig stiga in i huset. Dörren och fönstren stod öppna. Hönsen hade spritt ut sig i rummet och kacklade förnöjsamt, en eller två stod på matbordet och pickade på en träallrik. Med ett glatt hojtande sjasade hon undan dem, vilt flaxade de åt alla håll. Leende drog hon fram en stol och slängde resolut de gråa paltorna, som låg på stolen ner på golvet, torkade av den med sitt förkläde och bad mig sitta ner. Så tog hon en lerbunke och försvann ut för att mjölka. På en schäslong i hörnet, vars beklädnad var bortskuren (ryssarna hade gjort det ty de älskade dessa tyger) hoppade outtröttligt en liten flicka upp och ner. Förvånad stirrade jag på den kraftiga grenen som var delvis instoppad i den öppna kakelugnen. Främre delen var förkolnad. Förmodligen matade man in grenen i elden en bit i taget allt eftersom det behövdes. Trevande och försiktigt kom hönsen tillbaka in igen och siktade in sig på det gråa skraltiga bordet. Den gladlynta kvinnan kom strax tillbaka. Hon hade med sig ett urtvättat gammalt skynke som jag hade sett hänga ute på staketet, torkade sina händer på det och silade upp mjölken genom samma duk i ett konserveringsglas. Hon ägde inget litermått och inte vi heller. Lycklig visade hon mig på sängöverkastet och pekade sen på sina kala fönster, hon ville gärna ha gardiner också. Men vi hade ju

inte ens några själva. Senare på kvällen smakade gröten extra gott med mjölken till.

Ett annat stort bekymmer var, varifrån vi skulle få säd för att kunna baka bröd. Rester av fjolårets skörd hade självsått sig på fälten. Mellan fälten av tistlarna hade det växt fram stora och små bitar av en ny skörd. Detta var vårt framtida hopp om bröd. Hela byn väntade spánt på att säden skulle mogna. När det var dags gick också min familj ut med sina saxar, men kom snart tillbaka igen. Jag var hemma för att vakta huset och såg redan på långt håll att det hade hänt något hemskt. Tomma och slappa hängde säckarna på deras armar och förtvivlan präglade deras ansikten; ingen råg eller annan säd fanns kvar. Nästan över natt hade en invasion av sorkar gnagt av halmen vid roten och ätit upp alltihop. Däremot såg våra planteringar hoppingivande ut och förutspådde en riklig skörd. Tomaterna började mogna och morbrors tobaksplantor stod granna och gröna bakom huset. Snart kunde vi äta färsk potatis och de första grönsakerna.

I Bartenstein hade främlingarna börjat öppna några affärer. För tyska befolkningen var det dock förbjudet att driva egna affärsrörelser. Tyska pengar var helt värdelösa, nu var det polska zloti som gällde. Vi fick inte heller använda våra offentliga byggnader, skolor eller kyrkor. De protestantiska kyrkorna blev katolska och för tyska barn var skolgång förbjuden. Den stora herrgården i närheten hade blivit kolchos och där växte det en del spannmål.

Sensommaren 1946. Varmt lyste solen över vårt plågade land. Plötsligt dök den Svarte upp igen. Han förklarade, att där fanns en polsk familj som ville ha vårt hus. Men om morbror Robert undertecknade att vi ville bli masurer, det vill säga tysk-polacker, då skulle vi få bo kvar. Vi skulle få hjälp med jordbruket, kanske få häst och vagn, utsäde och eventuellt senare få bygga upp morbrors egen gård igen. Barnen skulle få gå i den polska skola som snart skulle starta i byn. Men om han vägrade underteckna avtalet, måste vi lämna huset och tomten. Morbror Robert var tvungen att bestämma sig till nästa morgon. Hela eftermiddagen gick han genom huset och ut genom odlingarna, svor, rökte sin pipa och tänkte högt; "Detta pack, detta eländiga pack! Här är vårt hem, vår by, vår älskade Heimat, vi vill inte lämna vår mark. Här har

våra förfäder levte i flera hundra år. – Utvisning? O, min Gud! Å andra sidan; jag har ju sett hur främlingarna lever. De arbetar inte, verkar vara slöa, så primitiva och alltid har de sprit. Om 20 år kommer de att vara lika fattiga som nu.” (och framtiden skulle utvisa att han fick rätt!)

För honom och moster Meta blev det en lång natt, men på morgonen var beslutet fattat. Vi skulle lämna huset och vänta på utvisningen. Vi fick ett dygn på oss att flytta. Men vart?

Längst bort, i slutet av byn, fanns en gård. Ekonomibyggnaderna låg i ruiner men bostadshuset var bebodigt. Här levde fru Holldner med sin dotter Lotti och hennes morbror, herr Meder. De var flyktingar från de östra delarna av Ostpreussen. De bodde i två av rummen och köket. Vi fick gärna flytta in i de båda andra stora rummen och ha köket gemensamt. Rummen var smutsiga och det fattades flera fönster men morbror Robert hade en del sånt i sitt förråd.

Flera tyska familjer kom och hjälpte oss att flytta. Hela dagen drog de sina kärror och skrindor fullastade med våra tillhörigheter genom byn. Moster Meta och jag drog upp alla grönsakerna med rötterna. Tomater, bönor, ärtor, lök, rotfrukter och morbrors tobaksplanter, med förhoppningen att allt skulle mogna i efterhand. Odlingarna på fälten fick vi ha kvar och kunde skörda dem när de var färdigväxta.

Så småningom kom vi i ordning på det nya stället. Min lillebror Martin, 10 år gammal, hade fram tills nu varit omhändertagen av en familj i min hemby Landskron, men nu inför utvisningen, tog morbror Robert och moster Meta emot även honom. Vi var sex personer som bodde i det största och bästa rummet. Morbror monterade upp en bastant järnkamin mitt i rummet, han menade att kakelugnen i hörnet inte räckte till när det blev kallt på vintern. Det andra rummet blev arbets- och förrådsrum. Jag trivdes mycket bättre här, ty jag hade fått en väninna, Lotti. Trots att jag måste sköta mina sysslor, kunde vi vara mycket tillsammans ändå. Hon behövde inte göra någonting i hushållet.

Gården låg avses från vägen. En liten damm fanns under de mäktiga träden. Tre av de stora askarna var delvis förkolnade efter de hemska bränderna, och en av dem blev så småningom ved till vår kamin. Vatten fick vi hämta på

granngården. En toa byggde morbror Robert med hjälp av pojkarna i ruinerna av ett stall.

Trots rykten om utvisning förberedde vi oss för vintern. Skörden från vår åkerlapp var riklig. Det var svårt att ta hand om allt som skulle rensas och torkas. När den tyska befolkningen upptäckte att främlingarna började gräva upp deras potatis på nätterna, blev det bråttom att skörda de livgivande knölarerna. Hos oss ställde vännerna upp. Moster Meta bjöd alla på mat; en soppa på torkade äpplen och päron och en slags potatiskaka. Allt utan en gnutta fett, ty vi hade inget. Fram emot kvällen gladde sig alla över det jättelika, jorddoftande potatisberg som tornade upp sig i vårt förråd, och även en silo i ett utbrunnet stall fylldes med potatis. Morbror Robert belönade alla generöst och med tacksam glädje för all hjälp. Snart blev det också dags att ta hand om vitkålen och göra surkål. Tyvärr stals en hel del under en natt. Arg som ett bi gav morbror Robert sig ut en mörk och stormig kväll tillsammans med pojkarna och kom tillbaka med några säckar fulla av vitkål. Jag förmodar att de hade varit på kolchosen och skördat lite i smyg. I varje fall så hjälptes vi alla i huset åt att göra surkål. Lotti och jag fick hålla vakt och se efter om någon kom. Morbror Robert lyfte sitt pekfinger, tittade strängt på oss barn och sade:

– Vad ni än gör, så berätta aldrig för någon, vad vi sysslar med, vad vi äter eller vart vi går, helst ska ni inte säga något alls!

Förhållandevis hade vi det bra nu. Moster Meta satt ofta vid fönstret och sydde för hand, ty hennes symaskin hade ryssarna tagit. Jag skötte mina hushållssysslor, skalade mängder av potatis till middags soppan. Moster Meta var ett geni på att variera dessa soppor. Ibland hjälpte Lotti till, ty hon behövde inte göra något alls hemma hos sig. Morbror och pojkarna skaffade fram ved för vintern.

Vid den här tiden tyckte moster Meta att vi barn behövde skolundervisning. Vad skulle det annars bli av oss? Hon gick in till staden Bartenstein, som nu hette Bartoscise, letade och fann en äldre lärarinna från det förra gymnasiet. Hon ville gärna komma ut till oss en gång i veckan och undervisa oss fem barn. För detta fick hon potatis och grönsaker som en av pojkarna bar hem åt henne. Uppe på vinden fanns ett litet rum, som städades ur och blev

ett utmärkt klassrum. Med glädje såg vi framemot dessa skoldagar. Tyst och ivrigt lyssnade vi på varje ord lärarinnan sa, läste flitigt våra läxor och lärde oss dikter utantill. Tyvärr varade denna glädje bara en kort tid; vår lärarinna blev utvisad.

Flera affärer hade öppnats i staden. Trots att hon var mycket sparsam, köpte moster Meta lite olja, en salt sill och lite fårtalg. Stekt i småtärningar i kvällens potatissoppa blev det en delikatess!

Lotti och jag blev skickade till Bartenstein för att titta på den stora polska marknaden. ”Se er noga omkring, en sådan medeltida marknad kommer ni aldrig att uppleva igen”, uppmanade oss moster Meta.

En dag, början av november, kom några kvinnor, som varit i Bartenstein, med ett brev till moster Meta. Det kom från Uelzen, en stad i Västtyskland. Det var hennes svägerska som skrev, hon försökte få kontakt med släkten. Vi fick veta att deras flykt hade lyckats. Hon och hennes tre små flickor mådde bra, men Oma, min mormor hade dött av alla strapatserna. Vi var glada och ledsna på samma gång. Posten verkade fungera igen, vilken lycka!

Nyheten spred sig och folk kom förbi och frågade och undrade. Om och om igen lästes brevet upp. Det var som om en dörr hade öppnats, vi här i Ostpreussen var trots allt inte bortglömda. Omedelbart besvarade moster Meta brevet.

Dagarna blev kortare, mörkret föll tidigt. På kvällarna satt vi runt den lilla oljelampan som rykte förfärligt. På dagarna fick alla sköta sina uppgifter, sen fanns tid att läsa eller sjunga eller lyssna på de vuxnas berättelser om tiden före katastrofen, en lycklig tid, när vårt Ostpreussen blomstrade. Vi kände oss säkra i detta hus. Ja, så säkra att snickarmästare Wulf, morbror Roberts vän, kom och gömde sina verktyg och lite livsmedel hos oss, bland annat en säck med lök. Ty den polack som hade tagit hans hus i besittning, beslagtogs med tiden alltmer av hans egendom. Fin vänskap växte fram mellan vår och Lottis familj och vi levde i god harmoni med varandra medan vi väntade på utvisningen.

Eva Grabs

Fortsättning i nästa nummer.

Medicinsk fotvård

Lydias friska fötter KB

Välkommen att boka tid för en skön och avkopplande fotvård hos mig

LYDIA LINDH

Dipl. Medicinsk fotvårdsterapeut
070- 528 6996

Jag finns på Olavis Kiropraktik
Stockholmsvägen 109 D
(Scalahuset, Bålsta)

Reducerat pris för pensionärer.
Jag gör hembesök.

NYHET! Jag erbjuder nu även zoonterapi.

Amerikaresan

Saxat ur DN 170729 av Barbro Larsson.

När jag var barn hörde jag pappa ofta säga att om han skulle vinna på tips så skulle han åka till Amerika, det var hans dröm.

När jag fick anställning vid PanAm på 60-talet kunde jag få två biljetter per år för 10 procent av priset till stor glädje för mina föräldrar. Ännu roligare blev det när pappa vann 5000 kronor på tips när han kom hem och fick tillbaka de pengar han spenderat i USA.

Före resan dit kom en orolig mamma hem till oss och berättade att deras 20-åriga dotter Karin rest till Amerika, men hade inte hörts av på två år och mamman visste inte heller var dottern befann sig. Så hon bad oss att, om vi skulle råka träffa Karin (bland 200 miljoner människor), säga till henne att höra av sig.

När mina föräldrar och jag besökte världsutställningen i New York första dagen och beställde kaffe vid ett litet kafé, hörde servitrisen att vi var svenskar och frågade varifrån vi kom. ”Jamen, jag är också från Surahammar” svarade hon glatt. Det var Karin.

Birgitta Larsson, Skokloster

I samverkan inbjuder föreningarna på Skeppet till presentation/ föredrag om äldrefrågor den 12 oktober på Skeppet klockan 13:30.

Barbro Westerholm, 84 år, är äldst i riksdagen men långt ifrån färdig. Nu kandiderar hon för fyra år till för att driva våra äldrefrågor:
*"Jag är inte färdig på långa vägar med de äldrefrågor jag driver
– Sverige är ett av de länder där åldersdiskrimineringen är mest uttalad
och man orkar när man känner att det man gör behövs."*

Alla medlemmar i PRO Håbo, SPF Seniorerna Håbo och Bålsta finska föreningen är välkomna!

Anmälan till respektive förening senast 9 oktober.
SPF-medlemmar anmäler sig till spfhabo@bktv.nu
eller på telefon 0171-557 47.

Kaffe med tilltugg serveras efter mötet för 20 kronor.

PRO

i samarbete med

SPF
SENIORERNA

Teleseum, JPS Museum, Enköping

Tisdag 31 oktober klockan 09.15 - 15.30. (Max 40 personer.)

Program:

- 09.15 Avresa Bålsta.
- 10.00 Besök Telemuseum vid Ledningsregementet.
- 12.00 Lunch (matsalen Ledningsregementet).
- 13.30 Besök JPJohansson museum (Bacho).
- 15.30 ca Återkomst Bålsta

Pris 250 kr/person, buss, inträde, lunch

Anmälan 20 september till 15 oktober kl 09.00 (gäller även mail)
till Lennart 070-569 75 74, lennart5592@gmail.com
Personnummer för inpassering vid Ledningsregementet.

Kulturarrangemang i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan

Radiorätkentral med RL320 och Vx-40DL

Höstens första Pubkväll!

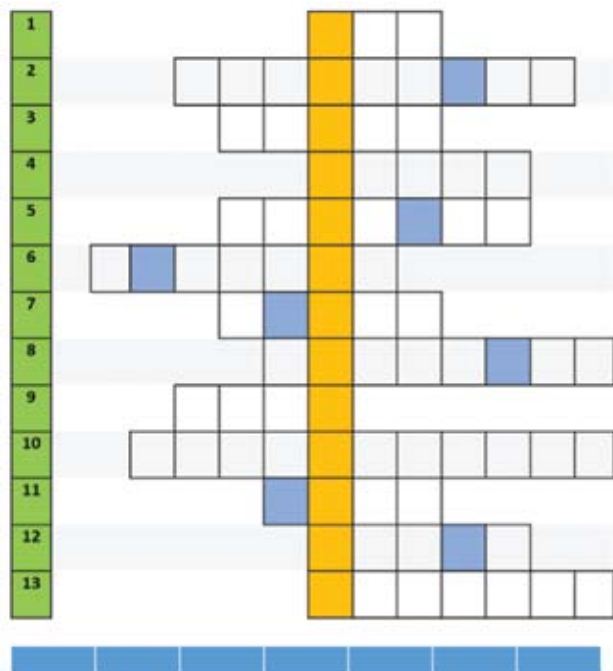
En ljuvlig kväll den 17 augusti bjöd Programkommittén in till höstens första Pubkväll. Ingen visste hur många som skulle slita sig från att njuta av sommarens sista solstrålar men det blev nästan 70 personer på Skeppet.

Kanske var det Bernt Gahn och Egon Cederlings musikquiz som lockade?

Vi fick ett kryss med ett antal rader och en kolumn att fylla. Vi fick ledtrådar i form frågor som kompletterades med musik och ibland också sång.

Nedan hittar du inte bara krysset utan också frågorna och namnet på den musik som spelas. Prova gärna att lösa krysset.

Musikkrysset såg ut så här:

Lodrätt grundord: Musikstycket var "Be patient with me". Sångaren var en av tre bröder i en familj i en TV serie. Vad hette pappan i serien? För- och efternamn ihopskrivet.

Vågrätt:

1. Musikstycke "Shall be Released". Låten sjöngs av en berömd sångare på 60- 70-talet. Han har på nytt blivit aktuell. Hans förnamn?
2. Musikstycke "Bad morning raising". Musiken framförs av en mycket berömd grupp vars namn består av tre ord. Skriv in det första

i gruppens namn.

3. Musikstycke "When the Saints...". Känd trumpetare sjunger men vem är sångaren han har hjälp av? Känd skådis och välgörenhetsarbetare! Hans förnamn.

4. Musikstycke "Har Du kvar din röda cykel". En känd svensk sångare. Hans förnamn?

5. Musikstycke "Living Doll". Sångaren heter Cliff Richard, men vad hette hans kompgrupp?

6. Musikstycke "Alone again". En engelsk sångare. Vilket är hans förnamn?

7. Musikstycke "Hon kommer med solsken". En känd grupp från Hälsingland. Det finns ett egennamn i gruppens namn. Vilket?

8. Musikstycke "Kärleksvals". Spelas av en världsberömd dansk gitarrist. Han ingick också i en ännu mer berömd trio. Namnet på trion?

9. Musikstycke "Somliga går i trasiga skor". Välkänd låt av Cornelis Vreeswijk. I låtens titel ingår ett klädesplagg. Vilket?

10. Musikstycke "Från Djursholm till Danvikstull". Lars Roos spelar en vacker melodi som ni vanligtvis hör sjungas. Texten innehåller två stadsdelar i Stockholm. Namnen kommer i en viss ordning. Skriv in det andra namnet på tian.

11. Musikstycke "Se på mig". Sjöngs av en svensk sångare i Eurovisionsschlagern. Han hade en mycket berömd pappa som spelade trummor. Pappans namn?

12. Musikstycke "Alone". Spelas av en känd bröder. Han var mest känd som skådis där han låtsades vara döv. Ni förstår att han inte var döv när ni hör honom spela! Vad var hans förnamn i brödratrion?

13. Musikstycke "Är man glad ska man sjunga". Loffe sjöng och var glad men han var mycket skickligare som musiker. Vilket instrument spelade han?

Uppgiften var naturligtvis att fylla i dels kolumnen och dels alla rader för att inte tala om att hitta på det ord som bildades bokstäverna i de blå rutorna. Visst fixar du det! Vi som var på Skeppet lyckades riktigt bra!

Stort tack till Bernt, Egon och Programkommittén för en mycket trevlig kväll.

Kent Magnusson

1					B	O	B							
2			C	R	E	E	D	E	N	C	E			
3				D	A	N	N	Y						
4						C	L	A	E	S				
5				S	H	A	D	O	W	S				
6	G	I	L	B	E	R	T							
7					Ö	S	T	E	N					
8					S	W	E	D	A	N	E	S		
9			S	K	O	R								
10		D	A	N	V	I	K	S	T	U	L	L		
11					E	G	I	L						
12						H	A	R	P	O				
13						T	R	U	M	M	O	R		

P E N S I O N

Vill du prova på något nytt?

Du har datorvana och kan hantera Word. Du kan ladda ner filer/bilder från nätet.

Vi behöver hjälp med att lägga upp artiklar på vår hemsida. Det innebär att du laddar upp filer och bilder och publicerar dessa. Vi utbildar dig och du kommer in i jobbet i din egen takt.

När du börjar bli van kan du gå en SPF-kurs och sedan kan du allt om hemsidan. Välkommen till ett kul uppdrag.

Skicka ett mail till spfhaboweb@boesha.se och meddela ditt namn och telefonnummer eller ring Ingemar Persson 0171-565 49.

Ingemar Persson

Höstens första stadsvandring

I härlig höstsol träffades 29 SPFare på pendeltågsstationen i Bålsta och tog sedan pendeln till Sundbyberg. Förmiddagskaffet intogs på Thelins café, där det erbjöds härliga bakverk och smörgåsar. Vädret tillät utesittande och njutning av solen.

Vi promenerade till Marabouparken, som ligger i anslutning till den f.d. chokladfabriken. Parken skapades på 1930-talet som en oas för fabriken anställda men också för allmänheten. I parken finns ett flertal skulpturer och i ett av husen också en konsthall.

Längs Bällstaån har byggts ett stort antal nya bostadshus och en promenadväg löper längs hela ån, som kantas av vackra mindre och stora motorbåtar. Många tillhör den 100-åriga Sundbybergs båtklubb, som har sitt klubbhus bakom Marabouparken.

Området var tidigare ett fabriksområde med diverse företag. Bl.a. tillverkades parfymen 4711 i ett av husen. Receptet på parfymen kom från Italien och 1905-1944 tillverkades den i Sundbyberg.

När vi kommit till Solna passerade vi så småningom Huvudsta gamla slott, som ägdes av Claes Horn av Åminne och där mordet på Gustav III lär ha planerats. Därför kallas slottet numera för "Mördarslottet". Jacob Anckarström var den som utförde mordet och dömdes till halshuggning. Släkten bytte senare namnet till Löwenström och 1811 skänkte släkten som botgöring en stor summa pengar för inrättande av Löwenströmska lasarettet, senare Löwenströmska sjukhuset.

Promenaden avslutades med en förträfflig lunchbuffé i restaurangen på Pampas Marina och vädret höll i sig så vi också här kunde sitta i solen och njuta av utsikten över Ulvsundasjön.

Text: Eva Lidö. Foto: Marianne Harrisson

Kommunala pensionärsrådet

Onsdagen den 30 augusti hade vi vårt första AU (arbetsutskott) för hösten. Det var många punkter på dagordningen. Jag vill här göra en kort redogörelse.

Nytt äldreboende

Ett antal anbud har inkommit. De utvärderas nu och beslut om vem man ska teckna avtal med beräknas kunna fattas i slutet av september. Bygandet bör kunna påbörjas i april - maj 2018 och boendet bör vara klart att öppnas under hösten 2019 enligt socialchefen.

Köer till korttidsboende och andra boenden

Thomas Brandell informerar om att fyra personer står i kö till demensboende, två personer köar till platser för somatiskt sjuka. KPR har önskemål om en stående punkt på dagordningen vid våra möten, då det är väldigt varierande huruvida det är brist på korttidsplatser, eller ej.

Frågor om bostadsanpassning

Vi kommer att få information om bostadsanpassning på vårt ordinarie KPR den 13:e september.

Tid för att få bostadsanpassningen utförd (föreningsrepresentanter i rådet har fått information om att det tar tid att få även enkla förändringar genomförda)

– Hur hanteras ärendena – vem tar beslut, hur går det till efter beslutet).

Frågor vi hoppas få svar på.

Information om övriga boenden

Vi fick bland annat information om att när parkeringen på scouttomten organiserats kan ombyggnation av busstorget påbörjas. Fråga om Bovierans och ICA:s planer i kommunen uppkommer. Det finns enligt Carina Lund ett beslut fattat, men att Bovierans koncept ställer vissa krav på lättbebyggd mark. ICA har inkommit med planansökan i Draget. KSAU (Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnade positivt planbesked för detta.

Rådet önskar få information om pågående projekt i samband med KPR:s sammanträde i oktober och det beslutas att personal från plan- och utvecklingsavdelningen ska bjudas in för detta.

Avgifter och kostnader inom äldreomsorgen

Vi kommer att återkomma om detta i nästa nummer av Medlemsforum.

Teknik: Utnyttjande och utveckling

Information om teknikprojektet ges på begäran. Hittills har nyckelfria lås installerats och ett par nattkameror är i drift. Logoped på distans är också igång.

Kampanjen av fallolyckor

En kampanj om fallolyckor under vecka 40 kommer att genomföras med olika evenemang på Pomona. Datum för dessa evenemang kommer att finnas på SPF:s hemsida.

En kampanjkatalog finns för den som vill läsa mer.

”Tips och råd för att förhindra fallolyckor i vardagen”. Finns att tillgå på SPF-expeditionen.

Frågan om revisionsrapport

KPR frågar om den revisionsrapport som gjorts över äldreomsorgen. Vi får besked om att vård- och omsorgsnämnden har yttrat sig och att frågan även varit uppe i kommunstyrelsens arbetsutskott. Mer information kommer lämnas vid rådets sammanträde i september.

Detta är ett sammandrag av pensionärsrådets senaste möte.

Yvonne Lindström

Studiecirklar:	Dag och tid:	Anmälan:
Odlå på liten yta Robin Welch	Återkommer till våren.	070-728 79 13
Surfplatta & telefon i vardagen Lennart Carlsson	Inget i höst. Återkommer i vår. lennart5592@gmail.com	070-569 75 74 0171-548 59
Plocka rätt svamp Kristina Winroth	Återkommer i höst.	072-312 00 80
Fransk konversation Staffan Wohrre	4/10, 18/10, 1/11, 15/11, 29/11, 13/12. Onsdag 9.00-11.00 Äpplets samlingslokal.	070-287 22 50 0171-577 90
Konstcirkel Olof Bentz	22/9, 6/10, 27/10, 10/11, fredag klockan 14.00-16.00. Olof Bentz, bildlärare & konstnär leder oss.	
Frågor om cirkeln besvaras av Agneta Wahlström på telefon		070-617 11 33
Må bra i knopp & kropp Gun-Britt Renefalk, ej nyanmälningar	Samtal om livet. 19/9 – 28/11. Äpplets samlingslokal. Tisdagar jämna veckor kl. 9.30-12.00	0171-56 11 7
Skrivarcirkel Gunnel Ferm	Återkommer till våren. gunnelferm43@gmail.com	0730-46 47 21
Tyda gamla texter, fortsättning (Ej nyanmälan.) Inger Kölestam Catharina Josefsson	24/8 – 30/11. Torsdagar jämna veckor 8.30-11.00	070-740 53 35 070-548 80 52
Vi hjälps åt att tyda gamla texter, t.ex. kyrkböcker. Cirkeln mycket lämplig för alla släktforskare.		
Religionskunskap Gunnel Ferm gunnelferm43@gmail.com	Preleminärt tisdagar udda veckor klockan 13.00-15.00 P.g.a. lokalbyte meddelas start vid anmälan.	0730-46 47 21
Våra fåglar Tillsammans får vi lite mer kunskap om våra fåglar. T.ex. vandring vid Hjälstaviken för att se fågellivet där på hösten. Vilka fåglar stannar hos under vintern, hur överlever de? Vart flyttar våra fåglar under vintern? Cirkeln följs upp under våren med nya träffar för att då ta emot våra fåglar. Arne Lindqvist	19/9, 26/9, 3/10, 10/10, 17/10, 14/11 kl. 14.00-16.00	0708-72 07 65
Hälsa och välmående Mari Starbakovic'	13/9, 27/9, 11/10, 25/10 klockan 15.00-17.00 På Bryggan på onsdagar.	070-585 74 38
En cirkel som handlar om hälsa och välmående! Vi gör bland annat ansiktsbehandling, handspa och fotspa. Vi anpassar delar av programmet utifrån deltagarnas önskemål. Passa på att få dig några härliga Må-brastunder samtidigt som du får veta hur och varfar du skall ta hand om din hud.		
Disgen Gert Lidö	25/9, 9/10, 23/10, 6/11, 20/11, 4/12, kl. 9.00-12.00 20/11 kl. 08.30-11.30.	0171-545 64
Grundkurs i att lära sig att mata in uppgifter i och hantera släktforskningsprogrammet <i>Disgen</i> . Rika möjligheter att hålla reda på personuppgifter, församlingar, orter och boställen under släktens levnad. Cirkeln hanterar också utskriftsmöjligheter och kartfunktioner.		

Studiecirklar:	Dag och tid:	Anmälan:
Snacka om nyheter Bibbi Lundgren	4/9 - 11/12. Klockan 14.00-16.00. Jämna veckor.	0171-59412
Sånggruppen Duromoll Bernt Gahn	Start 24/8 t.o.m. 7/12 varje vecka. bernt.gahn@telia.com	0171-50206
Historia Ronny Kjellqvist	12/9 - 5/12. Tisdagar ojämbna veckor kl. 10.00-12.00	0171-51615
Litteratur Barbro Eriksson	29/8 - 5/12. Onsdagar ojämbna veckor kl. 10.00-12.00	0171-50024
Engelska Brian Turner	Start 5/10, 10 gånger. Äpplets samlingsal. Torsdagar kl. 10.00-12.00.	0171-55761 070-5741224
Redaktionscirkeln Barbro Larsson	Start 26/7. Plommonvägen 10. Onsdagar jämna veckor, 10.00-12.00	0171-50749
Släktforskning nybörjare/fortsättning Catharina Josefsson	31/8 - 7/12. Torsdagar ojämbna veckor 8.30-11.00.	070-5488052 070-7405335
Inger Kölestam		
Nybörjare/fortsättning:		
Släktforskning grupp 1 Sven-Erik Svensson	1/9 - 8/12 Fredagar ojämbna veckor 8.30-11.00.	070-7332489
Släktforskning grupp 2 Sven-Erik Svensson	25/8 - 1/12 Fredagar jämna veckor 8.30-11.00	070-7332489
Släktforskning grupp 3 Sven-Erik Svensson	1/9 - 8/12 Fredagar ojämbna veckor 11.30-14.00.	070-7332489
Släktforskning grupp 4 Sven-Erik Svensson	25/8 - 1/12 Fredagar jämna veckor 11.30-14.00.	070-7332489
Släktforskning grupp 5 Sven-Erik Svensson	1/9 - 8/12 Fredagar ojämbna veckor 14.30-17.00.	070-7332489
Släktforskning grupp 6 Sven-Erik Svensson	25/8 - 1/12 Fredagar jämna veckor 14.30-17.00.	070-7332489
Data för noveller Olle Atling	14/9 - 30/11. Torsdagar kl. 14.30-17.00.	0171-51580
Våra fordon, gamla som nya Bengt Olof Olsson. bolov.ol@telia.com	Vad vi har haft & kanske har kvar i garaget. Klockan 14.00-16.00. 4/9, 2/10, 30/10, 27/11.	0171-51061
Knyppling Ella Andersson	Start 15/9 - 1/12. Fredagar 9.15-12.00. Materielkostnad.	070-4400636
Hantverk Helena Löfgren	Start 22/9 - 1/12. Fredagar 9.30-12.00. Materielkostnad.	0171-59965
Busk- & trädbeskärning Robin Welch	Börjar september/oktober.	070-7287913
Män i köket "på egen hand" Bo Lundgren	6/9, 27/9, 18/10, 1/11, 6/12. Onsdagar kl. 17.00 - 21.00.	0171-59412
Goda och lättlagade måltider		
Tillsammans med Gert-Inge lagar vi god mat. För tillfället inga nya anmälningar. Kostnad: Självkostnadspris på det som tillagas, äts och dricks.		
Gert-Inge Öman	24/8, 14/9, 5/10, 26/10, 16/11, 7/12, kl. 17.00 - 21.00.	070-9315991
Vi spelar gitarr Bo Lundgren	Start 21/8. Måndagar 12.00 - 14.00	0171-59412

Fysiska aktiviteter:**Rullstolspromenader**

Fernando Mena
Gustav Körner

Qi gong. Lokal Korpen

Eva Hermansson

Seniordans på Skeppet

Monica & Björn Källberg

Vattengymnastik

Kontaktperson Birgitta Pettersson

Stavgång vid Granåsen

Solveig Fredriksson

Bowling, 110 kr/gång.

10-kort 90 kr/gång

Hans Renner

Bowling nybörjare

Hans Renner

Boule Medborgarhuset utomhus

Sonja Fahlström

Boule Skokloster Bygdegården

Christer Ridderstråle

Shuffleboard Skeppet

Britt-Marie Pettersson

Bordtennis

Karl-Åke Palm

Tennis

Staffan Wohnr

Golf

Bo Ekberg

Leif Lindberg

Senior-Yoga

Svea Sahlén

Övrig verksamhet:**Bridge**

Staffan Wohnr

Övningsbridge

Håkan Jonsson

Hans Hedström

Träslöjd på f.d. Träffen

Olle Atling

Bingo

Anders Boström

Vävning

Inger Mobrin

MC-gruppen

Bengt Bremark

Royne Eriksson

Dag och tid:

Pomona onsdagar ojämnta veckor kl. 10.30.

Start 19/9. Tisdagar klockan 15.00-16.00.

I samarbete med Korpen. 450 kronor för 10 gånger.

Start 18 september t.o.m. 20 november.

Måndagar 10.00-12.00.

Onsdagar 18.00-18.45, lördagar 9.15-10.00

Start vecka 36. Stora bassängen.

Start 13/9 - 20/11. Onsdagar 9.00-10.30

Anmäl dagen före om du tänker delta.

Start 15/8 - 19/12, tisdagar. Grp 1, 9.40-10.55.

Grp 2, 11.00-12.15. Grp 3, 12.20-13.35. Grp 4, 13.40-14.55.

Anmäl intresse.

Start 9 maj - 3 oktober. Tisdagar klockan 10.00.

Start preleminärt 15 augusti.

Tisdagar klockan 10.00 - 12.00.

Start 5 september t.o.m. 5 december.

Tisdagar 18.00 - 20.00.

Start 13 september t.o.m. 6 december.

Onsdagar 09.00 - 10.30.

Intresserad?

Kontakta Staffan.

Start 4 april. Tisdagar kl. 09.00.

Avgift: Rangebollar, spel enl. gällande avgift.

Sofielunds golfklubb.

Start 28 september t.o.m. 7 december.

Skeppet torsdagar klockan 08.30 - 10.00.

Dag och tid:

Start 23/8 - 13/12.

Onsdagar kl. 12.30 - 17.30.

Start 4/9 - 11/12. Måndagar kl. 13.00-16.00

jonssonh46@gmail.com

Start 13/9 - 29/11. Onsdag 15.00-17.00.

Ring gärna dagen före om intresse finns.

Onsdagar 23/8-13/12. Pomona 18.45-20.45.

Mansängstorg 2, 10.30-12.30.

Torsdagar 24 augusti t.o.m. 7 december.

Talltorpskolan. I samarbete med PRO.

Start 27 april klockan 10.00.

Samling vid Gamla Järnvägsstationen.

Anmälan:

0171-574 84

0171-592 95

073-641 56 64

0171-544 18

0171-500 32

0171-507 43

070-750 32 37

0171-590 10

070-750 32 37

0171-590 10

073-154 83 83

070-571 12 74

018-38 60 62

0171-46 77 56

076-186 56 25

0171-577 90

0171-591 37

0171-507 74

0171-542 19

Anmälan:

0171-577 90

0171-516 30

0171-579 33

070-731 29 91

0171-549 62

070-323 14 18

073-967 64 46

070-225 49 38

Välkommen till oss i SPF Seniorerna Håbo!
Ingen är för gammal att delta i våra aktiviteter.
Vår expedition finns på SKEPPET, Kalmarvägen 3, 746 31 Bålsta.
Telefon 0171-557 47. Organisationsnummer: 817 001-1079
Vill Du bli medlem? Kontakta Britt-Marie Danielsson
telefon 070-497 58 56 eller Gunilla Kjerrström 0171-565 96,
e-post medlemsregistret.spfhabo@bktv.nu

*Oktobernumret av Medlemsforum utkommer vecka 42 – manus **senast den 2 oktober.***
till Lars Hansson, Granelundsvägen 4, 74634 Bålsta
Telefon 0171-509 87 Mobiltelefon 070-453 61 24
E-post: medlemsforum.spfhabo@bktv.nu
Tidningen sätts i Berling 12/14.4, rubriker i Optima 19.
Vid annonsfrågor: Vänd dig till Olle Atling, 0171-515 80, 070-731 29 91, olle.atling@bktv.nu

SPF Seniorerna Håbo hemsida: www.spfseniorerna.se/habo
Uppgifter/inlägg sänds till: spfhaboweb@boesha.se
SPF Seniorerna Uppsala distrikts hemsida: www.spfseniorerna.se/uppsaladistriktet
SPF Seniorerna Förbundets hemsida: www.spfseniorerna.se
SPF Seniorerna expeditionens mailadress: spfhabo@bktv.nu
Ordförande i SPF Seniorerna Håbo mailadress: ordf.spfhabo@bktv.nu
Sekreteraren i SPF Seniorerna Håbo mailadress: sekr.spfhabo@bktv.nu
Bankgiro SPF 5111-1425. Bankgiro för resebetalningar SPF 688-1684.
Ansvarig utgivare: Bo Lundgren, 070-544 84 26, bosbi@telia.com